

1. _____ סיאם, ת.ז. _____
2. _____ אלגבן (סיאם), דרכון ירדני _____
3. _____ סיאם
4. _____ סיאם
5. _____ סיאם
6. _____ סיאם
7. _____ סיאם
8. _____ סיאם
9. **המוקד להגנת הפרט**
ע"י ב"כ עו"ד עדי לוסטיגמן ואח'
מרח' שמואל הנגיד 27, ירושלים 94269
טל: 02-6222808, פקס: 03-5214947

העותרים

נגד

משרד הפנים

באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים
מרח' מח"ל 7 מעלות דפנה, ירושלים
טל: 02-5419555, פקס: 02-5419582

המשיב

כתב תשובה

בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 31.12.06, מתכבד המשיב להגיש תשובתו לעתירה.

המשיב יבהיר כי הבקשות עבור מרבית העותרים אושרו זה מכבר, והודעות על כך נמסרו לב"כ העותרים.

בקשת רישום הילדים, העותרים 6-8, אושרה, והעותרים אלו קיבלו זה מכבר מעמד של קבע. כמו כן אושרה בקשת איחוד המשפחות עבור העותרת 2 (במעמד ב/1) ובקשת איחוד המשפחות עבור העותרת 5 (במעמד א/5).

למעשה, על הפרק נותרה בקשת איחוד המשפחות עבור העותר 3 והעותרת 4. המשיב הבהיר כי בקשתם תטופל בכפוף להמצאת דרכונים ירדניים בתוקף. יודגש כבר עתה כי המצאת הדרכונים הירדניים המהווים "מסמכי נסיעה" הכרחיים, לצורך המשך הטיפול בבקשתם.

המשיב סבור כי לאור אישור הבקשות הרי שחלק הארי של העתירה התייתר וממילא, דין העתירה להידחות.

למעלה מן הצורך, יפרט המשיב עמדתו להלן.

פללי

עניינה של העתירה בשלוש בקשות שונות שהגיש העותר 1, תושב ישראל, (להלן : העותר) לשם קבלת מעמד עבור העותרים- אשתו וילדיו, בישראל.

הבקשה לרישום העותרים 6-8, ילידי ירושלים, הוגשה ביום 13.12.05. הבקשה אושרה ביום 15.11.06, ולעותרים 6-8 ניתן מעמד של תושבי קבע בישראל.

בקשה לאיחוד משפחות עבור אשת העותר (העותרת 2, להלן : העותרת), לה נלוו העותרת 4 (להלן : _____) והעותרת 5 (להלן : _____), ילידי ירדן, הוגשה ביום 5.10.06. הבקשה עבור העותרת והבת : _____ אושרה ביום 1.2.07. עבור העותר (להלן : _____) התקבלה הבקשה ביום 18.10.06.

למעשה, הבקשה היחידה העומדת על הפרק וטרם אושרה, הנה בקשת איחוד המשפחות עבור _____ ו-_____. בקשה זו, כפי שהובהר לעותרים, תדון לאחר המצאת דרכונים בתוקף.

יודגש, כי הדרישה להמצאת הדרכונים איננה דבר של מה בכך, מדובר בדרישה מהותית במסגרת הנהלים לבדיקת בקשות איחוד משפחות, ואיננה דרישה בירוקרטית סתמית כפי שמנסים לצייר העותרים. הדרכונים מהווים מסמך נסיעה הכרחי לצורך בדיקת בקשות איחוד משפחות על ידי המשיב. ככל שבקשת איחוד המשפחות תידחה, מסיבה כלשהי, יוכל המוזמן, הנושא בדרכון זר, לצאת מהארץ. מכאן, הקפדה המשיב עלה מצאת דרכונים בתוקף כתנאי להגשת הבקשה.

בכל הנוגע לבקשת העותרים בכל הנוגע לנוהל לעניין הסדרת מעמדם של ילדים של תושבי ישראל, הרי שעניין זה מתברר כעת במסגרת עתירה מינהלית אחרת אשר הוגשה על ידי בייכ העותרים (עת"מ 727/06, נופל נ' שר הפנים, קבוע ליום 26.2.07, בפני כבוד השופט סובל) ואין מקום להידרש לכך גם במסגרת עתירה זו.

העובדות הצריכות לעניין

פקיעת תושבות העותר והחזרת תושבותו

1. ביום 7.9.05 אושרה בקשת העותר מיום 13.4.05 להחזרת תושבותו (לאחר שזו פקעה כדין היות והעתיק מרכז חיו לירדן). הודעה על כך נשלחה לבאת כוחו, העותרת 9. בהתאם, ביום 14.9.05, חודשה תעודת זהותו של העותר.

... העתק הודעה על אישור בקשת העותר לקבלת רישיון קבע מצורף ומסומן מש/1.

2. יצוין, כי בניגוד לנטען בעתירה, בקשה קודמת של העותר לאיחוד משפחות עבור העותרת (טרם שפקעה תושבותו), אושרה בעבר: לעותרת ניתנה אשרת שהיה למשך שנה עד ליום 2.5.97, כאשר בקשה להארכת האשרה שהוגשה ביום 11.5.97 סורבה נוכח פקיעת תושבותו של העותר. **בניגוד לנטען בעתירה הרי שבמשרד המשיב לא נמצאה כל בקשה שהגיש העותר עבור ילדיו, טרם לבקשה שהוגשה בשנת 2005.** העותר אמנם הגיש בשנת 1998 בקשה לרישום ילד אחד בלבד (העותר 5), אולם בקשה זו לא נדונה מאחר וכאמור, תושבות העותר פקעה עוד קודם להגשת הבקשה.

בקשת רישום ילדים

3. ביום 13.12.05 התקבל בלשכת מינהל האוכלוסין במזרח ירושלים מכתב מיום 12.12.05 ובו בקשה לרישום שישה ילדים, העותרים 3-8. שלושת הקטנים, העותרים 6-8 ילידי ירושלים (העותר 6 נולד ביום 31.10.96, העותרים 7 ו-8 נולדו ביום 8.7.02). ושלושת הגדולים ילידי ירדן (העותר 3 יליד 8.3.88, העותרת 4 ילידת 8.3.90, העותר 5 יליד 17.9.93), כל הילדים אינם רשומים במרשם האיזור.

... העתק מכתב העותרים מיום 12.12.05 מצורף ומסומן מש/2.

4. ביום 28.5.06 התקבל מכתב תזכורת לבקשה מיום 17.5.06. יצוין, כי המכתבים המצוינים בסעיפים 24 ו-25 לעתירה לא התקבלו במשרדי המשיב.

5. ביום 18.6.06 נפתחה בקשת רישום הילדים עבור העותרים 3-8 בלבד, שכן שאר הילדים הנם ילידי ירדן (ועל כן הבקשה עבורם נדונה במסגרת בקשת אחמ"ש בלבד, אודותיה יפורט בהמשך). באותו יום נשלחה שאילתא למל"ל וכן נשלחה הודעה לב"כ העותרים ולפיה טרם הסתיימו הבדיקות אודות הבקשה. עמדת המל"ל התקבלה ביום 28.6.06.

... העתק מכתב המשיב מיום 18.6.06 מצורף ומסומן מש/3.

6. ביום 6.9.06, במענה למכתב ב"כ העותרת, הבהיר המשיב כי בקשת רישום הילדים עודנה בבדיקה (ראה נספח מש/א4).

7. ביום 15.11.06 הודיע המשיב על אישור בקשת רישום הילדים. ביום 5.12.06 נרשמו העותרים 6-8 במעמד של תושבי קבע.

... העתק ההודעה בדבר אישור בקשת העותרים 6-8 מצורף ומסומן מש/א3.

בקשות איחוד המשפחות

8. ביום 27.11.05 פנו העותרים טלפונית על מנת לקבוע מועד להגשת בקשת איחוד משפחות עבור ילדיהם לעותרים נקבע מועד ביום 4.6.06 (ראה נספח ע/5 לעתירה).

9. העותרים לא הופיעו במועד שנקבע להם להגשת הבקשה.

10. ביום 8.8.06, חודשיים לאחר המועד שנקבע לעותרים לצורך הגשת בקשה, התקבל מכתב ב"כ העותרים מיום 7.8.06. במכתב צוין, בין היתר, כי העותר פנה ביום 15.9.05 לצורך הגשת בקשת איחוד משפחות עבור העותרים 3-5, אשר נולדו בירדן, אולם הובהר לו כי לא ניתן לטפל בפנייה עד אשר ימציאו דרכונים ירדנים. העותר המציא את הדרכונים עבור העותרת ועבור הילדה _____, אולם צוין במכתב כי עבור הילדים _____ ו _____ לא ניתן להוציא דרכונים ירדנים דרך אביהם אלא עליהם לגשת לירדן בעצמם, נוכח גילם. המשיב התבקש לוותר על הדרישה לדרכונים עבור הילדים מאחר ונטען כי מדובר בדרישה ש"איננה ניתנת לביצוע". הוצע, כי המשיב יקבל את הבקשה ללא העתקי הדרכונים, ומנגד העותרים יתחייבו להנפיק את הדרכונים "מיד כאשר ניתן יהיה להסדיר את יציאת הילדים לירדן". במכתב לא הובהר כיצד יהיה, לשיטת העותרים, ניתן בעתיד להסדיר את יציאתם לירדן בניגוד למצב היום ומדוע הדבר איננו אפשרי או איננו סביר לטענתם, במועד הדרישה. כמו כן התבקש המשיב, במסגרת המכתב, לאפשר את הגשת הבקשה עבור הבן _____ על אף היותו בגיר, שכן הפניה להגשת הבקשה הוגשה בעודו קטין.

... העתק מכתב ב"כ העותרים מיום 7.8.06 מצורף ומסומן מ/ש/4.

11. ביום 6.9.06 הובהר לב"כ העותרים, במענה למכתבה מיום 7.8.06, כי על אף ההסברים שניתנו על ידי פקידי המשיב, לפיהם על העותר להגיש בקשת איחוד משפחות עבור אשתו ושלושת ילדיו אשר נולדו בירדן, בפועל, טרם הוגשה כל בקשה שכזו. צוין, כי למרות שביום 4.6.06 זומן העותר להגיש בקשת איחוד משפחות, הרי שבפועל לא הגיש באותו מועד את הבקשה. באותו מכתב, זומן העותר להגשת בקשת איחוד משפחות ליום 4.10.06.

... העתק מכתב המשיב מיום 6.9.06 מצורף ומסומן מ/ש/4א.

12. תשדורת הפקס מיום 11.9.06 אשר צורפה לעתירה כנספח ע/13 לעתירה, לא נמצאה בתיק העותרים בלשכת המשיב.

13. ביום 5.10.06 הוגשה לראשונה בקשת איחוד משפחות עבור העותרת וכן עבור הילדים הבגירים ילידי ירדן, _____ ו _____ (1485/06)

... העתק בקשת איחוד המשפחות מיום 5.10.06 מצורף ומסומן מש/ב4

14. ביום 15.10.06 נשלח מכתב אל ב"כ העותרים בו הובהר כי מאחר והבן _____ היה קטין בזמן הגשת הפנייה, הוחלט, בבדיקה נוספת, לדון בבקשה על אף היותו של _____ בגיר היום. יחד העותרים התבקשו להגיש עבור הבן _____ בקשה חדשה בשל היותו בגיר.

15. בהיעדר דרכונים ירדנים בתוקף עבור _____ ו_____ חזר והבהיר המשיב במכתבו כי בקשת איחוד המשפחות שהוגשה ביום 5.10.06 לא תטופל וזאת עד להמצאתם. הודגש, כי ככל שיהיה על הילדים לצאת לירדן בכדי לקבל את הדרכונים הירדנים, הרי שיהיה צורך בהגשת בקשות לאשרת כניסה עבורם, לצורך הסדרת חזרתם לארץ, זאת כמקובל במקרים מסוג זה.

... העתק מכתב המשיב מיום 15.10.06 מצורף ומסומן מש/5.

16. העתק מכתב העותרים מיום 17.10.06, אשר צורף נספח ע/16 לא נמצא בתיק המשיב.

17. יודגש, כי המשיב איננו נוהג לאשר מראש את כניסתם של אזרחים זרים לישראל, דוגמת העותרים, כל עוד לא הוגשה עבורם בקשה לאשרת כניסה. תכלית הדרישה להגשת בקשה נפרדת היא לבחון בזמן אמת את הקשיים היכולים לעלות ביחס למוזמן (כגון מניעה מצד גורמי ביטחון) ולא לאפשר מעין "כרטיס כניסה פתוח" למי שכלל אינו בעל מעמד בישראל. המשיב הבהיר, כי ככל שהעותרים יצאו לירדן על מנת להנפיק את הדרכונים, הם יוכלו להיכנס חזרה לארץ בכפוף להגשת בקשה לאשרת כניסה ולאישורה. מדובר בדרישה סבירה ומידתית של המשיב בנסיבות העניין, אשר בהיעדר כל קושי מיוחד- מטופלת תוך פרק זמן של ימים או שבועות בודדים. אף על פי כן- סירבו העותרים לפעול בדרך זו תוך שהם מתעקשים כי המשיב יאשר את כניסתם לארץ מראש, בניגוד לנהלים ולנהוג במקרים אלו, ומבלי שתוגש כל בקשה עבורם.

18. ביום 18.10.06 הוגשה בקשת איחוד משפחות נפרדת עבור העותר 3 (1515/06).

... העתק הבקשה מיום 18.10.06 מצורף ומסומן מש/ב5.

19. ביום 1.2.07, בסמוך להשלמת קבלת עמדות גורמי הביטחון, הוחלט **לאשר את בקשת איחוד המשפחות עבור העותרת והבת** _____. בכל הנוגע לבקשה עבור _____ ו_____ חזר המשיב והבהיר כי הבקשה תיבחן רק לאחר המצאת דרכוניהם הירדניים.

... העתק אישור בקשת איחוד המשפחות עבור האם והבת _____ מצורף ומסומן מש/6.

20. במקום למצות את ההליך המנהלי ולהמציא את דרכוני העותרים 3 ו-4 כנדרש, לצורך הטיפול בבקשת העותר עבורם, בחרו העותרים להמשיך ולעכב את הטיפול בבקשה ולפנות לבית המשפט הנכבד בעתירה זו.

עמדת המשיב

21. כפי שעולה מהפירוט העובדתי לעיל, ובניגוד לנטען בעתירה, המשיב לא קשר בין הבקשות השונות לרישום ילדים ולאיוחוד משפחות (שכן ניתן לראות שבקשת רישום הילדים והבקשה עבור אם והעותרת 5 אושרו ללא כל קשר לבקשות עבור העותרים 3 ו-4). על כן, אין כל ממש בטענת העותרים לפיה המשיב קושר "בכל מקרה וכעניין של מדיניות" בין בקשות של בני משפחה שונים. יצוין, כי בחינת הבקשות נעשית בהתאם לנסיבות המיוחדות של כל עניין ועניין. פעמים רבות יש הצדקה לבדוק את כל הבקשות עבור בני המשפחה במושתף. כשאין הדבר מחויב המציאות, כבמקרה דנן, נבחנות הבקשות בנפרד וניתנת בהן החלטה נפרדת.

22. כמפורט לעיל, מאחר ובקשת רישום העותרים 6-8 אושרה זה מכבר, כמו גם הבקשה עבור העותרת והבת _____, עומדת על הפרק כרגע הבקשה עבור העותרים 3 ו-4 בלבד. כפי שפורט לעיל, הבקשות בהן ניתנו החלטות טופלו תוך זמן סביר.

23. למעשה, העותרים מסרבים להמציא דרכונים ירדנים תקפים עבור העותרים 3 ו-4, ועומדים על כך שהמשיב יטפל בבקשה גם בהיעדר הדרכונים, או לחלופין כי יתחייב להכניס את העותרים 3 ו-4 לארץ, מבלי שיהיה על העותר להגיש עבורם בקשה לאשרת כניסה.

24. המשיב סבור כי אין כל מניעה שהעותר 3, שהנו בגיר בן 19, יצא יחד עם אחותו, העותרת 4, בת ה-17, לירדן על מנת להנפיק דרכונים, כאשר לאחר הנפקת הדרכונים יגיש עבורם אביהם אשרת כניסה, בקשה אשר תטופל בנסיבות העניין תוך זמן קצר. יוער, כי האב או האם יוכלו, ככל הנדרש להתלוות אליהם. אין המדובר בדרישה חסרת טעם או מוגזמת כטענת העותרים, אלא דרישה מהותית וסבירה בנסיבות העניין, ואין כל עילה לבית המשפט הנכבד להתערב בה.

25. יובהר, כי ככל שהבקשה עבור העותרים 3 ו-4 מתעכבת, הרי שעוכב זה מוטל על כתפי העותרים עצמם אשר בחוסר תוס לב חוזרים ומסרבים להמציא למשיב דרכונים בתוקף, בטענות שונות. למעשה, העותרים מבקשים כי המשיב יפלה אותם לטובה לעומת מבקשים אחרים ויעניק להם "תנאים מועדפים" – היינו – "כרטיס כניסה פתוח לארץ" ללא צורך בהגשת בקשה לאשרת כניסה. כל זאת – בניגוד למדיניות ונוהלי המשיב בכל הנוגע לכניסתם של אזרחים זרים לארץ.

26. המשיב יחזור ויבהיר כי הדרישה להמצאת דרכונים, בנסיבות העניין, היא דרישה מהותית מאין כמוה. לצורך בדיקת בקשת איחוד משפחות עבור אזרח זר מקפיד המשיב כי יהיו בידי המוזמנים דרכונים בתוקף, שכן ככל שהבקשה תסורב יוכלו המוזמנים לצאת מן הארץ. למותר לציין, כי בהיעדר דרכונים בתוקף, מי שבקשתם תסורב לא יוכלו לצאת מן הארץ, כך שפועל ישרו בארץ בניגוד להחלטת המשיב ועל אף שבקשה לקבלת מעמד עבורם בארץ סורבה. במצב דברים זה לא תהיה בידי המשיב יכולת לגרש את הזרים למדינות ממנו באו. יוצא שהלכה למעשה, האזרחים הזרים יקבעו "עובדות בשטח" תוך ניצול העובדה כי לא ניתן לגרשם מישראל. דברים אלו נכונים גם למקרים בהם מדובר באזרחים לגביהם קיימת מניעה פלילית או ביטחונית לשהייה בישראל.

27. בנסיבות אלו, דרישת המשיב להמצאת דרכונים כתנאי להגשת הבקשה הנה **דרישה מהותית סבירה ומידתית** ואין כל מקום לבית המשפט הנכבד להתערב בה. על העותרים 3 ו-4 להמציא דרכונים בתוקף כתנאי לבדיקת בקשת איחוד המשפחות עבורם. יצוין, כי דרישת הדרכונים התקפים חשובה לא רק בעת בדיקת הבקשה הראשונית. אף אם נניח כי הבקשה הראשונית אכן תאושר ולילדים ייתן מעמד מסוג א/5, הרי שיש לכך חשיבות גם לבדיקה שתיערך לגביהם בהמשך, לצורך קבלת החלטה בדבר שידרוג מעמדם למעמד קבע.

28. ככל שלצורך המצאת הדרכונים אין מנוס מיציאתם באופן אישי של עותרים אלו לירדן, כטענת העותרים, הרי שיוכלו לצאת לירדן ולאחר הנפקת הדרכונים, כפי שהבהיר המשיב פעמים רבות, יוכל אביהם להגיש עבורם בקשת אשרת כניסה לישראל. יצוין, כי בנסיבות העניין, מאחר וממילא מרכז חיי המזמין ועמדות הגורמים התקבלו במהלך בדיקת הבקשה עבור יתר בני המשפחה, בדיקת הבקשה לקבלת אשרת כניסה עבור העותרים 3 ו-4 לא צפויה לארוך מעבר לימים או שבועות ספורים בלבד מיום הגשתה. בוודאי שאין המדובר בעזיבה לתקופה ש"קיצה אינו ידוע" כנטען בעתירה ומכל מקום - מדובר בדרישה סבירה והגיונית של המשיב, אשר איננה מטילה כל מעמסה מוגזמת שהעותרים אינם יכולים לעמוד בה. יוזכר, כי לעותרים אין כל זכות קנויה לשהות בישראל או להסדיר את כניסתם לישראל, בוודאי טרם שאושרה בקשה לקבלת מעמד כלשהי עבורם. העותרים מבקשים למעשה, כי שהייה בלתי חוקית בישראל משך שנים, תקנה להם זכויות יתר. כמובן, שאין ליתן לכך יד.

אשר על כן, יתבקש בית המשפט הנכבד לדחות את העתירה ולחייב ת העותרים בהוצאות משפט ושכר טירחת עו"ד בצירוף ריבית ומע"מ עד ליום התשלום בפועל.

יעל ענת'בי, שרון ענ"ד
עוזרת לפרקליטת מחוז ירושלים (אזרחי)

י"ז שבט תשס"ז
05 פברואר 2007